

निर्देश सुची

- ग्रंथनाम सुची
- व्यक्तिनाम सुची
- लेखक परिचय

ग्रंथनाम सूची

१. करंदीकर गो.वि. : परंपरा आणि नवता,
पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई १९६७.
२. कवठेकर बाळकृष्ण : दलित साहित्य : एक आकलन
अजब पुस्तकालय, कोल्हापूर १९८२
३. प्रा. कर्वे स्वाती : लघुकादंबरी संकल्पना व मराठी लघुकादंबरी
अप्रकाशित पी.एच.डी. प्रबंध, पुणे विद्यापीठ,
पुणे
४. डॉ. कुमार अनिल : भडास,
नविन उद्योग, पुणे
प्रथमावृत्ती, डिसेंबर २००२
५. कांबळे, बळवंत : नापत,
प्रचार प्रकाशन, कोल्हापूर
प्रथमावृत्ती १९८४
६. कांबळे विलास गणपती : 'फुले आंबेडकर विचार प्रणाली आणि
मराठीतील दलित कादंबरी' (अप्रकाशित
पीएच.डी. प्रबंध) शिवाजी विद्यापीठ,
कोल्हापूर जून १९९०
७. कीर धनंजर (चरित्र) : डॉ. बाबासाहेब आंबडेकर,
पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई १९६६.
८. कीर धनंजर - मालशे : महात्मा फुले : समग्र वाङ्.मय
स.ग. महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ,
मुंबई १९६९.
९. प्रा. कुलकर्णी, अरविंद : साहित्य विचार,
वामन प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
प्रथमावृत्ती, ऑक्टोबर १९९२.

१०. डॉ. कुलकर्णी मदन : दलित जाणिवेची कादंबरी,
अनंत प्रकाशन, नागपूर
प्रथमावृत्ती, १९९३
११. कुलकर्णी मा.ना. : कादंबरीची रचना,
उनेष प्रकाशन, नागपूर प्रथमावृत्ती, १९५६.
१२. कुलकर्णी, गो.ग. : साहित्य दलित आणि दलित,
नुतन प्रकाशन, पुणे
प्रथमावृत्ती, १९७७.
१३. कुलकर्णी, गो.म. : दलित साहित्य,
प्रतिमा प्रकाशन, पुणे १९८६
१४. कुलकर्णी, गो.म. : दलित साहित्य : स्वरूप आणि भूमिका
प्रबोधन प्रकाशन, नागपूर १९८६.
१५. कुलकर्णी गो.म. : दलित साहित्यातील चरित्रे
सुवर्ण प्रकाशन, पुणे १९८६.
१६. कुलकर्णी, गो.म. : दलित साहित्य : प्रवाह आणि प्रतिक्रिया
मेहता प्रकाशन, पुणे १९८६.
१७. खरात शंकरराव : दलित वाङ्.मय प्रेरणा व प्रवृत्ती,
इनामदार बंधु प्रकाशन, पुणे १९७८.
१८. प्रा. गाडगीळ, गंगाधर : साहित्याचे मानदंड,
पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
प्रथमावृत्ती, सप्टेंबर १०६८.
१९. गायकवाड सुधाकर : शुद्र,
अस्मितादर्श दिवाळी अंक, १९७७
२०. जाधव मुरलीधर : कार्यकर्ता,
ग्रंथाली प्रकाशन, मुंबई
प्रथमावृत्ती १९८४

२१. जाधव रा.ग. : निळी पहाट,
श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे
प्रथमावृत्ती, एप्रिल १९७८.
२२. जोशी, वा.मा. : 'पदे व संकल्पना' मराठी तत्वज्ञान,
महाकोश (तृतीय खंड), संपा. प्रा. दे.द.
वाडेकर, मराठी तत्वज्ञान महाकोश मंडळ,
पुणे १९७४.
२३. जोशी, सुधा : 'कथा : एक साहित्य प्रकार' साहित्य
अध्यापन आणि प्रकार, संपा. श्री.क.
भागवत, सुधीर रसाज व इतर, मौज प्रकाशन
गृह मुंबई, पॉप्युलर प्रकाशन प्रा.लि., मुंबई
२४. डॉ. जाहगिरदार चंद्रशेखर : 'वाङ्.मय प्रकाराची संकल्पना', वाङ्.मयाचे
अत्यापन, संपा. वा.पु. भिडे, डॉ. द.दि. पुंडे,
मेहता पब्लिकेशन हाउस, पुणे १९९४.
२५. डांगळे अर्जुन (संपादिन) : दलितसाहित्य : एक अभ्यास
म.रा.साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई १९७८.
२६. डॉ. ढगे सुशिला : मराठी दलित कादंबरीची अभिनव वाटचाल,
सुगावा प्रकाशन, पुणे ३०,
प्रथमावृत्ती जून २००४
२७. ढवळे, वि.ना. : 'साहित्याचे तत्वज्ञान'
कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, मराठी तत्वज्ञान,
महाकोश मंडळ, पुणे १९८४.
२८. देशपांडे कुसुमावती : मराठी कादंबरीचे पहिले शतक (१८५०-
१९५०), मुंबई मराठी साहित्य संघ प्रकाशन,
दुसरी आवृत्ती, १९७५.
२९. नेमाडे भालचंद्र : 'कादंबरी', मराठी साहित्य प्रेरणा व स्वरूप
संपा. गो.म. पवार व म.द. हातकणंगलेकर,
पॉप्युलर प्रकाशन प्रा.लि. मुंबई १९८६.

३०. पानतावणे गंगाधर : दलितांचे प्रबोधन,
विचार ग्रंथमाला प्रकाशन,
औरंगाबाद १९६८.
३१. पानतावणे, गंगाधर : मुल्यवेध,
अस्मितादर्श प्रकाशन, औरंगाबाद,
प्रथमावृत्ती १९७४.
३२. फडके भालचंद्र : दलित साहित्याची प्रकारायात्रा
आनंद प्रकाशन, औरंगाबाद १९८०
३३. फडके भालचंद्र : दलित कादंबरी : स्वरूप आणि विचार,
श्री विद्या प्रकाशन, पुणे,
दुसरी आवृत्ती, १९८९.
३४. बागुल बाबुराव : सूड,
लोक वाड्.मयगृह, मुंबई
३५. बागुल बाबुराव : दलित साहित्य आजचे क्रांतीविज्ञान
नागपूर, बुध्दिस्ट १९८१.
३६. प्र.वा. बापट व ना.वा.
गोडबोले : मराठी कादंबरी तंत्र आणि विकास
व्हीनस प्रकाशन, पुणे
दुसरी आवृत्ती १९९७
३७. मनोहर यशवंत : दलित साहित्य : सिध्दांत आणि स्वरूप,
प्रबोध प्रकाशन, नागपूर,
प्रथमावृत्ती, १९७८.
३८. डॉ. मालशे मिलिंद : 'साहित्य प्रकारांची संकल्पना' साहित्य
अध्यापन आणि प्रकार, संपा. श्री.पु. भागवत
सुधीर रसाड व इतर, पॉप्युलर प्रकाशन मुंबई
मौज प्रकाशन, गृह मुंबई १९८७.
३९. मालशे, स.ग. : साहित्यसिध्दांत,
महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती महामंडळ,
मुंबई, मे १९९२.

४०. मेश्राम केशव : हकिकत व जहायू,
पी.पी. एच. बुक स्टॉल
मुंबई प्रथमावृत्ती, ऑगस्ट १९७२.
४१. मुलाटे वासुदेव : सहा दलित आत्मकथने : एक चिंतन,
कैलास पब्लिकेशन, औरंगाबाद, १९८५
४२. डॉ. मांडे, प्रभाकर : दलित साहित्याचे निराळेपण,
धारा प्रकाशन, औरंगाबाद
प्रथमावृत्ती, १९७९.
४३. लांजेवार ज्योती : दलित साहित्य समीक्षा,
सुगावा प्रकाशन, पुणे १९९८.
४४. लिंबाळे, शरणकुमार : 'भिन्नलिंगी'
प्रचार प्रकाशन, कोल्हापूर
प्रथमावृत्ती १९९१
४५. डॉ. शेवडे, इंदुमती : मराठी कथा : उद्गम आणि विकास,
सोमय्या प्रकाशन प्रा.लि. मुंबई
आवृत्ती दुसरी १९८८.
४६. हस्तक उषा : कादंबरी व मराठी कादंबरी,
साहित्यसेवा प्रकाशन, औरंगाबाद,
प्रथमावृत्ती १९९३.
४७. हस्तक उषा : 'कादंबरी', साहित्य अध्यापन आणि प्रकार
संपा. श्री.पु. भागवत, सुधीर रसाड, मंगेश
पाडगांवकर, शिल्पा मेंडूलकर, अंजली
किर्तने, मौज प्रकाशन गृह मुंबई, पॉप्युलर
प्रकाशन प्रा.लि. मुंबई, प्रथमावृत्ती, ५ डिसेंबर
१९८७.

व्यक्तिनाम सूची

१	अण्णाभाऊ साठे	२७
२	अन्जाबाबा	३७
३	अभिमन	३६, ३७, ३८, ३९
४	आघोरी बाबा	३९
५	आपटे हरिभाऊ	८, ९
६	इनामदार	४४
७	इंद्राबाई	६१
८	डॉ. इंदुमती शेवडे	३, १३
९	उमीला	३७
१०	ऋषी	४०
११	ऋषीकन्या	४०, ४१
१२	कबीर	५९
१३	कवे स्वाती	१३
१४	प्रा. काबळे	४६
१५	काबळे बळवंत	४४
१६	कार्ल मार्क्स	२६
१७	काळुबाई	६९
१८	डॉ. कुमार अनिल	२४, २७, ४७, ४८, ६०, ६१, ७३, ९२, ९८, १०२, १०६
१९	कुलकर्णी जी.ए.	१६
२०	कुलकर्णी मदन	२४, ९१
२१	केतकर श्रीधर व्यंकटेश	८, ९
२२	खरात शकरराव	२७
२३	खंडोबा	६९

२४	खाडेकर वी.स.	९
२५	प्रा. गाडगीळ गंगाधर	६
२६	गायकवाड सुधाकर	२७, ४०, ४१
२७	गुजीकर रा.भी.	८
२८	गेना तात्या	६७
२९	गोप्या	५०
३०	गोत्या	४७
३१	गंगु	३२
३२	गौतम	४६
३३	डोनाल्ड हॉल	१३
३४	चेल्या	४७
३५	जयश्री	४६, ४७
३६	जानकी	३२, ३३, ३४
३७	जानाय	६९
३८	जाधव ना.बा.	२७
३९	जाधव मुरलीधर	४१, ४२, ४३
४०	जाधव रा. ग.	३८
४१	जोखाय	६९
४२	जोशी ए.व्ही.	५८
४३	जोशी म.वा.	११
४४	जोशी वामन मल्हार	८, ९
४५	जोशी सुधा	१५
४६	जोशी सुरेश	५
४७	ढसाळ नामदेव	२७
४८	दाडेकर गो.नी.	५८
४९	धर्म्या	६५, ७८, ८९, ९८

५०	धोडू	४६, ४७
५१	नागनाथ	४०, ४१
५२	नागाबा	७८
५३	निर्मलाबाई	३७
५४	नाजुक्या	५०, ७८, ९०
५५	नारबा	७८
५६	नेमाडे भालचंद्र	५८
५७	नदा	४६, ४७
५८	पवार ज.वी.	२७
५९	पाटील	४८, ६३, ६४, ६५, ७१, ७८, ८१, ८७, ८८, ९०, ९१
६०	पाटील कर्मवीर भाऊराव	२५, ११०
६१	पानतावणे गंगाधर	२, ६
६२	पारु	४४, ४५
६३	पिंच्या म्हातारा	७८, ९०
६४	पेंडसे श्री.ना.	५८
६५	फडके ना.सी.	९
६६	फुले जोतिराव	२४, २५, २६, ३५, ११०
६७	फॉर्स्टर	७७
६८	बनसोडे हि.गो.	२७
६९	बग्गा रामा	४६
७०	बागुल बाबुराव	२७, ३१, ३२, ३३, ३५
७१	बाणभट्ट	७
७२	बाबा पद्मनजी	७
७३	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर	२५, २६, २९, ३०, ३१, ३५, ४१, ४३, ४५, ४६, ५०, ५१, ५२, ६१, ६२, ६९, ७९, १०५,

		११०, १११
७४	बोतल्या	६३, ६४, ७८, ८९, ९०, ९७
७५	भगवान बुद्ध	२५, २६
७६	भिकऱ्या	४८, ४९, ५०, ५१, ५९, ६०, ६१, ६२, ६४, ६५, ६६, ६७, ६८, ६९, ७०, ७१, ७२, ७३, ७४, ७८, ७९, ८०, ८१, ८२, ८३, ८४, ८५, ८६, ८७, ८८, ८९, ९०, ९१, ९२, ९६, ९७, ९८, ९९, १००, १०२, १०७, ११०, १११, ११२
७७	भिकाबा	४९, ५०, ६२, ७३, ७८, ८५, ८६, १११
७८	भिकादा	८६, १०३
७९	मन्या	४६, ४७
८०	माटे श्री.म.	२५
८१	मास्ती	६५, ७८, ९०, ९१
८२	मावजी मांग	
८३	मेश्राम केशव	२७, ३५, ३६, ३७, ३८
८४	यादव आनंद	७८
८५	रशमाय	४९
८६	रत्ना	४७
८७	लक्ष्मी	६२, ६९, ७०
८८	लक्ष्मीआय	५०, ६२, ६९, ७२, ८३, १००
८९	लक्ष्या	५०, ६५, ९०, ९१
९०	लिंबाळे शरणकुमार	४५, ४७
९१	वाडेकर दे.द.	११
९२	शिंदे भि.शी.	२७
९३	शिंदे वि.रा.	२४
९४	शाहु महाराज	२४, ११०
९५	सदा	४२, ४३, ४४

९६	सरनाय	८४, ८५
९७	रामा	४६, ४७
९८	सारजा	४६, ४७
९९	सावत	४६
१००	सावळ्या	६३, ६४, ७८, ८०, ८१, ८७, ८८, ८९, ९०, ९१, ९७, ९८
१०१	स्वामी	३२, ३३
१०२	सिमा	४७
१०३	सुमी	४६, ४७
१०४	हमीद दलवाई	१६
१०५	हास्तक उषा	१५
१०६	व्हटकर अशोक	२७
१०७	व्हटकर नामदेव	२७

लेखक परिचय

नांव	:	डॉ. कुमार अनिल
पत्ता	:	प्लॉट नंबर ३, हरिहर अपार्टमेंट, शिवाजी पार्क रस्ता क्र. ३ नवी सांगवी, पुणे ४११ ०२७.
दूरभाष	:	०२०-२७२८६४८६, ९४२२०७८४१३
ई-मेल	:	drkumaranil@rediffmail.com

शैक्षणिक पात्रता :

- एम.ए. (मराठी) : १९९०
- पीएच्.डी.: १९९६
- नेट : १९९६
- सेट : १९९७

नोकरी :

- अधिव्याख्याता, मराठी विभाग, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे ४ येथे पदवी आणि पदव्युत्तर विभागात आजतागायत पूर्ण वेळ. पुणे विद्यापीठाच्या मराठी विषयासाठी संशोधन मार्गदर्शक म्हणून मान्यता आणि कार्यरत.

प्राप्त पुरस्कार :

- 'भडास'या कादंबरीसाठी महाराष्ट्र परिषद आणि 'तुका म्हणे' या लघुअनियत कालीकाच्या वतीने 'तुका म्हणे' पुरस्कार, २००३.
- 'शांताबाई' या माहितीपटाचे फिल्मस् डिव्हीजन, फोर्ड फौंडेशन आणि सुरभि यांनी आयोजित केलेल्या 'अलंकारा' या महोत्सवात सादरीकरण, २००३
- एन्.एफ.डी.सी. निर्मित आणि ३७ व्या राज्य चित्रपट महोत्सवात प्रथम पारितोषिक विजेत्या 'गाभारा' या चित्रपटाचे कथा, पटकथा, संवादलेखक, २०००.
- ज्ञानपीठ तर्फे १९९३ मध्ये प्रकाशित झालेल्या 'भारतीय कविताएँ - १८८९-१९९१' या पुस्तकात 'पारंब्या' या काव्यसंग्रहातील कवितेचा समावेश.

‘भलरी’ दिवाळी अंकाच्या संपादनासाठी महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे यांच्या उत्कृष्ट दिवाळी अंकाचा पुरस्कार, १९९३.

ग्रंथ / पुस्तके :

- १) मराठी चित्रपटाची पटकथा
प्रकाशक - भलरी प्रकाशन, २००४
- २) पेशवाईत मेलेला पांढरा उंदीर (कथा संग्रह)
प्रकाशक - सुगावा प्रकाशन, २००४
- ३) छत्रपती शाहू महाराज (शालेय विद्यार्थ्यांसाठी चरित्र)
(रयत शिक्षण संस्था, मॅकमिलन इंडिया, या प्रकाशन संस्थेसाठी) २००३.
- ४) भडास (कादंबरी)
प्रकाशक - नवीन उद्योग प्रकाशन, २००२.
- ५) नाटक : आकलन आणि आस्वाद
(यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक यांच्या तृतीय वर्ष बी.ए. च्या अभ्यासक्रमाचे पाठ्यपुस्तक) २००३
- ६) हवा आहे तरी कशी (मुलांसाठी विज्ञान कथा) १९९०
- ७) पारंब्या (काव्यसंग्रह) १९८९

संशोधन:

- १) पीएच्.डी. या पदवीसाठी ‘मराठी चित्रपटाची पटकथा : एक चिकित्सक अभ्यास’ या विषयावर संशोधन
- २) मराठी विज्ञान साहित्य (जयंत नारळीकर आणि दीनानाथ मनोहर यांच्या लेखना संदर्भात)
- ३) स्त्रीवाद साहित्य आणि दलित साहित्य
- ४) विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या दीर्घ मुदतीच्या संशोधन प्रकल्पासाठी ‘दलित नाटक : संहिता, प्रयोग आणि कलातत्त्वे’ प्रकल्प सादर

विविध संपादित ग्रंथातील लेख :

- १) जयंत नारळीकर यांचे विज्ञान साहित्य
(मराठी विज्ञान साहित्य, संपा. - डॉ. म.सु. पगारे)
प्रशांत पब्लिकेशन्स, जळगांव, प्रथम आवृत्ती, ऑगस्ट २००४
- २) पाटलांच्या लंडनवारीतील ‘स्व’
(पाटलांची लंडनवारी : काही दृष्टिक्षेप, संपा. - प्रा. शैलेश त्रिभुवन)
सुविधा प्रकाशन, पुणे १ जानेवारी २००४.

- ३) दळवींच्या नाटकांची तौलनिक चिकित्सा
(बहुआयामी : जयवंत दळवी, संपा. - डॉ. म.सु. मगारे)
प्रशांत पब्लिकेशन्स, जळगांव, ऑगस्ट २००३.
- ४) मराठी नाटक व चित्रपटातील संत चोखोबाची प्रतिमा
(संत चोखामेळा : विविध दर्शन, संपा. - डॉ. एलिनॉर झेलियट आणि वा.ल.
मंजूळ)
सुगावा प्रकाशन, पुणे, डिसेंबर २००२.
- ५) बाबुराव बागुल आणि दलित साहित्य
(समग्र लेखक : बाबुराव बागुल, संपा - डॉ. कृष्णा किरवले)
प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, नोव्हेंबर २००२.

संपादक : संपादन सहाय्य

- १) 'भलरी' दिवाळी अंकाचे संपादन, १९९१-९६
- २) परिवर्तनाचा वाटसरु - पाक्षिकाच्या संपादक मंडळावर (ऑक्टोबर १९९९ -
जानेवारी २००३ पर्यंत)

चित्रपट रसग्रहण अभ्यास :

फिल्म अॅण्ड टेलिव्हीजन इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया आणि राष्ट्रीय चित्रपट संग्रहालय, पुणे यांच्यातर्फे आयोजित 'चित्रपट रसग्रहण अभ्यासक्रम' १९९०.

विविध उपक्रमांतील संयोजन सहभाग:

- १) व्यवस्थापक - पाक्षिक परिवर्तनाचा वाटसरु
(मार्च २००३ पासून)
- २) संयोजक - 'अभिसरण आणि दलित चळवळ' परिसंवाद
दिनांक - २८ डिसेंबर, २००२
- ३) संयोजक समिती सदस्य
आंबेडकर विचारवंतांची राज्यव्यापी परिषद, पुणे
दिनांक - २५ व २६ डिसेंबर १९९९.
- ४) संयोजक - 'तरकश' (बाणांचा भाता)
जावेद अख्तर यांच्या कवितांचा कार्यक्रम दिनांक १३ फेब्रुवारी १९९७.
- ५) संयोजक समिती सदस्य - शाहीर अमर शेख, अण्णाभाउ साठे, गव्हाणकर स्मृति
महोत्सव, पुणे दिनांक १ ऑगस्ट, १९९४ ते २९ ऑगस्ट १९९४.
- ६) संयोजक समिती अध्यक्ष - दलित एकांकिका कार्यशाळा पुणे
दिनांक २३ व २४ जून, १९९४

इतर :

- १) श्राव्य माध्यम
  - पुणे आकाशवाणीवरून विविध कार्यक्रमांचे प्रसारण
  - 'अमर विचार' या रेडियो सिलोन वरून प्रसूति झालेल्या कार्यक्रमात सहभाग
  - पुणे आकाशवाणीवरील 'युववाणी' या कार्यक्रमाचे संयोजन म्हणून काम
- २) दृकश्राव्य माध्यम : संशोधन, संहितालेखन व दिग्दर्शन
  - शांताबाई - शांताबाई दाणी यांच्या जीवन व कार्यावर आधारित माहितीपट (मराठी, हिंदी, इंग्रजी) २०००.
  - 'प्रवाह' - महाराष्ट्रातील आदिवासी समाज व संस्कृतीवर आधारित मराठी माहितीपट, मुंबई दूरदर्शन, १९९८.
- ३) दृकश्राव्य माध्यम : संहितालेखन व सहदिग्दर्शन
  - 'महाराष्ट्र शेतीविकास' - स्वातंत्र्योत्तर काळातील महाराष्ट्राच्या शेतीचा आलेख दाखविणारा माहितीपट, भारत सरकारच्या शेती मंत्रालयासाठी, २०००.
  - 'देशभक्त केशवराव जेधे' - ब्राह्मण चळवळीचे नेते केशवराव जेधे यांच्या जीवन व कार्यावर आधारित माहितीपट, १९९९.
  - 'वनराई बांध' - सामाजिक वनीकरण आणि पाणकोट क्षेत्र विकासावर आधारित माहितीपट (हिंदी), १९९६.
  - 'यशवंतराव' - यशवंतराव चव्हाण यांच्या जीवन व कार्यावर आधारित माहितीपट (मराठी), १९९३.
  - 'भूमिपूत्र यशवंतराव चव्हाण' - यशवंतराव चव्हाण यांच्या जीवन व कार्यावर आधारित दिल्ली दूरदर्शनसाठी माहितीपट (हिंदी), १९९३.
  - 'गाडु त्यांना आरती' - मुंबई दूरदर्शनवरून प्रसारित झालेली मराठम प्रायोजित मालिका, १९९२.
  - 'चिंगी हॅज फ्युचर' - अपंग व विकलांग मुलांवर आधारित दिल्ली दूरदर्शनसाठी माहितीपट (इंग्लिश), १९९१.
  - 'आशिश' - दिल्ली दूरदर्शनसाठी हिंदी प्रायोजित मालिका, १९८९.
- ४) दृकश्राव्य माध्यम : सहदिग्दर्शन
  - 'टूर्डस् सस्टेनेबल डेव्हलपमेंट' - पाणलोट क्षेत्रविकासावर आधारित माहितीपट (इंग्रजी, हिंदी, मराठी), १९९७.
  - 'गोधन आले घरा' - पशुसंवर्धनावर आधारित माहितीपट, १९९३.

- ५) दृकश्राव्य माध्यम : तंत्र दिग्दर्शन
- 'मेनी बॉडीज वन सोल' - औद्योगिक विकासासावर आधारीत माहितीपट, १९९३.
  - 'सक्सेस बिल्ट ऑन व्हॅल्यू' - औद्योगिक विकासावर आधारीत माहितीपट, १९९३.
- ६) दृकश्राव्य माध्यम : संहितालेखन
- 'ब्रह्मपुरीचे वैभव' - भाग १ व २, बालचित्रवाणीसाठी माहितीपट, १९९१.
- ७) चित्रपट माध्यम : लेखन
- 'गाभारा' - एन. एफ. डी. सी. निर्मित आणि ३७ व्या राज्य चित्रपट महोत्सवात प्रथम पारितोषिक विजेत्या चित्रपटाचे कथा, पटकथा, संवादलेखन, १९९९.
- ८) चित्रपट माध्यम : सहलेखन
- 'हे गीत जीवनाचे' - कथा, पटकथा, संवाद, १९९५
- ९) चित्रपट माध्यम : सहाय्यक व सह-दिग्दर्शन
- 'गाभारा' - १९९९
  - 'सुगंधा' - १९९६
  - 'हे गीत जीवनाचे' - १९९५
  - 'धरलं तर चावतंय' - १९९२.

